

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1935 kl. 12 m.

(1:a avd.)

Tull för
100 kg
kronor

- Bihang till riksdagens protokoll 1935. 7 saml. Nr 38—40.*

Vid behandlingen av dessa motioner, vilka innefatta förslag om höjning av tullen å vissa lösningsmedel för lacker samt å cellulosalacker, har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig; och har utskottet härvid jämväl tagit del av handlingarna i vissa nedan omförmälda, på Kungl. Maj:ts prövning beroende ärenden rörande höjning av tullen å samma artiklar, som avses i de föreliggande motionerna.

För lacker avsedda lösningsmedel. I gällande tulltaxa upptagas under tulltaxenr 215 (statistiskt nr 531) med en tull av 30 kronor för 100 kilogram »för lacker avsedda lösningsmedel, bestående av estrar *med* tillsats av andra organiska vätskor, såsom bensen, bensol, aceton, metanol (metylalkohol) eller dylikt; ävensom metylacetat, butylacetat, adronolacetat (cyklohexanolacetat), etyllaktat (mjölksyreetyler), butyllaktat, dimetylfталat, dietylfталat, dibutyl- och diisobutylftalat, glykolsyreetyler, metylglykol (glykolmonometyler), etylglykol, butylglykol, metylglykolacetat, etylglykolacetat, glykolmonoacetat och glykoldiacetat, *med eller utan* tillsats, som nyss nämnts».

I de föreliggande motionerna föreslås en uppdelning av tulltaxenr 215 i två nummer, av vilka det ena 215:1 skulle upptaga vissa för lacker avsedda lösningsmedel med en från 30 till 75 kronor för 100 kilogram förhöjd tull och det andra 215:2 övriga hithörande artiklar med oförändrad tull av 30 kronor för 100 kilogram. Beträffande den för höjning av tullen å lacklösningsmedel anförda motiveringen, vilken i vissa delar nära överensstämmer med vad som anförts i nedan omförmälda, till Kungl. Maj:t ingivna framställning från Skånska Ättikfabriken aktiebolag, får utskottet hänvisa till motionen nr 162 i första kammaren.

I en den 14 mars 1933 dagtecknad skrift har Skånska Ättikfabriken aktiebolag gjort framställning om höjning av tullen för lacklösningsmedel till 75 kronor för 100 kilogram. Till stöd för framställningen har bolaget anfört bland annat:

Enligt det svensk-tyska handelsavtalet av den 14 maj 1926 hade från svensk sida medgivits tullnedsättning beträffande vissa tekniska lösningsmedel, däribland butylacetat, från 2 kronor 50 öre till 30 öre för kilogram. En följd därav hade blivit, att utländska fabrikat helt behärskade den svenska marknaden beträffande lösningsmedel för lacker. Trots denna utländska monopolställning och de på grund av det ringa tullskyddet förminskade utsikterna för inhemsk tillverkning å detta område hade bolaget år 1930 upptagit fabrikation av butylacetat och andra lacklösningsmedel. På grund av bolagets uppträdande på marknaden hade priserna å lacklösningsmedel under de senare åren nedpressats med 25—40 procent, oavsett den prissänkning, som uppstått genom guldmyntfotens upphävande. För att uppehålla och utbygga den inhemska tillverkningen å detta område och därigenom i möjligaste mån bliva oberoende av utländskt in-

flytande erfordrades emellertid ett ökat skydd, vilket borde genomföras genom en lämpligt avvägd tullförhöjning. Ett ytterligare skäl för en sådan åtgärd utgjorde det förhållandet, att råvaran butanol för det viktigaste lacklösningsmedlet butylacetat vore belagd med tull av 15 procent av värdet, varigenom nettotullskyddet å butylacetat avsevärt minskades.

En tullförhöjning skulle givetvis medföra någon prisförhöjning, vilken, såvitt kunde bedömas, förmodligen komme att neutraliseras genom ytterligare prissänkningar å de importerade produkterna. I varje fall skulle en tullförhöjning icke tillnärmelsevis återföra priserna till det läge, som varit rådande vid tiden för upptagandet av den inhemska tillverkningen.

I en senare inkommen skrift av den 1 november 1933 har bolaget framhållit, att konkurrensen utifrån på senaste tid blivit alltmer besvärande, i det att här i landet lacklösningsmedel utbjudits till priser, liggande avsevärt under motsvarande svenska noteringar.

I ärendet hava infordrade utlåtanden avgivits den 28 december 1933 av kommerskollegium, som därvid överlämnat ett från Sveriges kemiska industrikontor införskaffat yttrande, samt den 10 januari 1934 av generaltullstyrelsen.

Sveriges kemiska industrikontor har i sitt yttrande i ämnet påpekat, att kontoret vid traktatförhandlingarna med Tyskland år 1926 avstyrkt den senare genomförda sänkningen av tullen för lösningsmedel till 30 öre för kilogram, vilken tullsats måste betecknas såsom otillräcklig. Kontoret vidhölle alltså denna sin uppfattning och ansåge åtminstone en fördubbling av tullsatsen nödvändig. Enligt kontorets mening borde emellertid en tullhöjning begränsas att avse butylacetat och andra ättiksyrestrar av butylalkohol, etylalkohol, propylalkohol och isopropylalkohol, enär övriga lösningsmedel icke tillsvärdare torde bli föremål för tillverkning inom landet.

Kommerskollegium har framhållit, att sedan numera inhemska tillverkning av såväl lösningsmedel för lacker som lacker uppstått, förnyad uppmärksamhet borde ägnas tullförhållandena å detta område, samt i sådant avseende anförts:

Tullen å lösningsmedel för lacker — 30 kronor för 100 kilogram — torde i och för sig icke kunna anses låg, då den motsvarade mer än 15 procent av ett normalt handelsvärde å varan. Med hänsyn till de former, som kännetecknade våra tiders prispolitik, syntes emellertid tullsatsen icke innebära nöjaktigt skydd för den inhemska tillverkningen av dylika lösningsmedel. Sökandebolaget torde nämligen, för att överhuvudtaget kunna få någon avsättning på den svenska marknaden, hava varit nödsakat att med en utländsk fabrikskoncern ingå avtal, som visserligen innebure tillförsäkrandet åt bolaget av en viss mindre del av den svenska marknaden men förbehölle försäljningen åt den utländska koncernen. Enbart ett sådant avtal visade ju tydligt de svenska tillverkarnas svaga ställning på området i konkurrens gentemot utlandet. Sedan emellertid den svenska fabriken fått till stånd sagda uppgörelse, vilken även omfattade prisfrågan, hade lösningsmedel från andra länder utbjudits här i landet till priser, som torde utesluta varje möjlighet till konkurrens från svenska fabrikat.

Betydelsen för svensk kemisk industri av den under senare år framträdande inhemska tillverkningen av vissa organiska lösningsmedel för lacker låge däri, att denna fabrikation syntes erbjuda en av de få till buds stående vägar att finna större avsättning för de ämnen, som uppstode vid torrdestillation eller annan kemisk behandling av skogsprodukter eller sekundärt framställdes ur så utvunna ämnen. De moderna lackfärgerna, såväl oljelacker som cellulosalacker, hade fått en hastigt ökad användning och tenderade att få karaktären av verkliga massartiklar. I samma mån ökades förbrukningen av motsvarande lösningsmedel, och denna kombination innebure uppenbarligen en lovande utsikt till ökad sysselsättning för de svenska industriföretag, som vore inställda på fabrikation därav. Förutsättningen därför vore emellertid, att de kunde uthärda konkurrensen med utlandet.

Den betydande eftergift i tullskyddet, som 1926 års överenskommelse inrymde åt Tyskland beträffande lösningsmedel för lacker, hade inneburit å ena sidan, att de svenska lackfabrikanterna fått sina tullutgifter för vissa viktiga halvfabrikat sänkta, men å andra sidan, att inhemsk tillverkning av sådana lösningsmedel försvårats. Fördelen för lackfabrikanterna hade i fortsättningen reducerats väsentligt därigenom, att från utländskt håll relativt höga exportpriser noterats å lösningsmedlen men låga priser å de färdiga lackerna, varigenom den svenska lacktillverkningen försatts i en ogynnsam mellanställning. Då svensk företagsamhet hade sökt fylla denna lucka genom tillhandahållande av billigare lösningsmedel, hade denna insats genom förut berörda prispolitik snart blivit stäckt. Det torde kunna betecknas som ett synnerligen viktigt intresse att genom tullagstiftningen stödja båda dessa sammanhängande tillverkningar: fabrikation av lösningsmedel och framställning av lacker. Som nu gällande tullsats å lösningsmedel för lacker icke längre vore traktatsenligt bunden, syntes starka skäl tala för en höjning av denna tull.

Efter att hava berört förslaget från Sveriges kemiska industrikontor har kollegium påpekat, att det viktigaste av hithörande lösningsmedel för lacker vore ättiksyreestern av butylalkohol (butylacetat), som representerade inemot 90 procent av förbrukningen i Sverige av dylika lösningsmedel. Närmast i ordningen kvantitativt sett komme de tre andra av industrikontoret anförda alkoholernas ättiksyrestrar. Övriga till ifrågavarande tulltaxerubrik hänförliga ämnen betingade så höga priser och hade sådana egenskaper, att en lägre tull för dessa icke kunde befaras medföra utbyte av exempelvis butylacetat mot någon annan till rubriken hörande kemisk förening. Kollegium biträdde därför industrikontorets förslag till begränsning av tullförhöjningen samt förordade sökandebolagets förslag om en förhöjning av tullen till 75 kronor för 100 kilogram.

Generaltullstyrelsen har anfört huvudsakligen följande:

En begränsning av tullförhöjningen enligt det av Sveriges kemiska industrikontor framlagda och av kommerskollegium biträdde förslaget torde komma att medföra vissa svårigheter av tullteknisk natur. Till lösningsmedel avsedda blandningsprodukter innehölle nämligen stundom metyl- eller amylacetat, vilka vid tulltaxeringen av ifrågavarande blandningsprodukter endast med svårighet torde kunna skiljas från ättiksyrestrar av andra alkoholer.

Etyl-, propyl- och isopropylacetat utan inblandning av bensin, bensol eller andra dylika organiska vätskor hänfördes för närvarande till tulltaxenr 257 eller 258, vilka nummer omfattade flyktiga vegetabiliska oljor, sammansatta eterarter (estrar) samt inom parfymindustrien eller vid tillverkningen av konfityrer, bakverk, drycker och dylikt använda essenser och andra välluktande ämnen, ej hänförliga till annat nummer, naturliga eller konstgjorda, andra än bittermandelolja. För dessa varor utginge allt efter som förpackningen vägde brutto minst 1 kilogram eller mindre än 1 kilogram en grundtull av 200 kronor respektive 300 kronor för 100 kilogram. Härtill komme vid båda numren en tilläggstull av 200 kronor för 100 kilogram enligt förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa. Avsedda att användas såsom lösningsmedel för lacker plägade dock etyl-, propyl- och isopropylacetat införas uppblandade med andra organiska vätskor, t. ex. toluol (vanligen med omkring 10 procent), i vilket fall varan bleve hänförlig till tulltaxenr 215 och underkastad den lägre tull, som utginge vid detta nummer.

Vid eventuellt beaktande av det framställda önskemålet om tullförhöjning för ifrågavarande artiklar syntes denna lämpligen kunna genomföras på det sätt, att tulltaxenr 215 uppdelades i två nummer. En sådan ändring skulle visserligen icke fullt motsvara det förslag, som framställt av Sveriges kemiska industrikontor och tillstyrkts av kommerskollegium. De artiklar, som icke inrymdes i sistnämnda förslag men komme att drabbas av tullförhöjningen, vore emellertid av den beskaffenhet, att de, i den mån de förekomme till införsel, konkurrerade med butylacetat och övriga inom landet framställda lösningsmedel.

I anslutning härtil har generaltullstyrelsen, under erinran om att en höjning av tullen å lösningsmedlen innebure en ökad tullbelastning för inhemska tillverkningen av lacker, varför denna tillverkning vid genomförandet av nu förordade tullförhöjning även borde komma i åtnjutande av motsvarande högre tullskydd, tillstyrkt bifall till den gjorda framställningen enligt ett med hänsyn till vad ovan anförts modifierat förslag.

Genom beslut den 16 februari 1934 tillkallade Kungl. Maj:t generaltulldirektören N. Wohlin, direktören A. G. Bergengren, lektorn J. E. Björns-son, direktören J. L. Ekman, direktören A. Th. N. Gabrielsson, landsorganisationens ordförande K. E. Johanson, professorn B. G. Ohlin, direktören A. I. Olsson och hemmansägaren G. Strindlund att såsom *sakkunniga inom finansdepartementet verkställa utredning och avgiva förslag till beredskapsåtgärder till skydd för den inhemska marknaden* såsom ett led i arbetet för åvägabringande av ökade försörjningsmöjligheter inom olika näringsgrenar.

De sakkunniga hava den 10 april 1934 avgivit betänkande med förslag till vissa tullåtgärder, vilka kunde vara ägnade att öka försörjningsmöjligheterna inom landet.

I betänkandet, som innebär förslag om tullförhöjningar beträffande ett flertal tulltaxerubriker, behandlas jämväl frågan om förhöjning av tullen å för lacker avsedda lösningsmedel. *De sakkunniga*, som haft tillfälle

taga del av förevarande framställning jämte däröver avgivna yttranden, hava i korthet erinrat om vad som anförts i ämnet samt därjämte uttalat, att goda förutsättningar funnes för ökad sysselsättning inom ifrågavarande bransch, därest de svenska tillverkarna genom ett tillräckligt skydd sattes i stånd att uthärda den utländska konkurrensen. Utan att ingå i närmare prövning av den avsedda tullförhöjningens storlek hade de sakkunniga funnit sig böra tillstyrka tullåtgärd på denna punkt.

I en till handelsdepartementet den 7 mars 1935 inkommen skrift har *Svenska garveriidkareföreningen* under erinran om att vid årets riksdag väckts likalydande motioner (I: 162 och II: 316) om höjning av tullsatserna å vissa för lacker avsedda lösningsmedel samt cellulosalacker, framhållit, att en höjning av nämnda tullsatser skulle medföra allvarliga olägenheter för den svenska garveriindustrien. Till frågans närmare belysning har föreningen anfört huvudsakligen följande:

De ifrågavarande varuslagen hade en utbredd användning inom läderindustrien vid framställning av ovanläder, varmed förstodes förutom ovanläder till skodon jämväl reseffektläder och läder för möbel- och automobilklädsel. Under år 1933 hade garveriindustrien förbrukat cirka 50,000 kilogram lacklösningsmedel. Förbrukningen av cellulosalacker under nämnda år hade uppgått till omkring 60,000 kilogram, uteslutande av utländsk tillverkning. Att svenska lacker icke kommit till användning berodde på att inom landet icke kunnat framställas en kvalitet lämplig för läderlackering. Även om de svenska lackfärgerna i prishänseende ställde sig fördelaktigare än de utländska, vore därför garverierna nödsakade att använda importerade lacker i sin fabrikation.

Den svenska ovanläderindustrien hade att utstå en mycket hård konkurrens särskilt från utlandet, där sedan gammalt funnes stora specialfabriker för tillverkning av ovanläder med tillgång till lämpliga lösningsmedel och lacker. De svenska företagen, som för att kunna framställa en fullgod produkt vore hänvisade till import av nämnda varor, vore därigenom — speciellt under nuvarande valutaförhållanden — handikapade i konkurrensen. En höjning av tullsatserna å ifrågavarande varor med därmed följande ytterligare prisstegring skulle därför högst ogynnsamt inverka på den svenska ovanläderindustriens konkurrensförmåga. Importen av ovanläder, som för närvarande uppginge till omkring 20 procent av den inhemska produktionen, visade tendens att stiga trots de svenska garveriernas ansträngningar att hävda sig i konkurrensen. Denna betydande import möjliggjordes genom att ovanläderindustrien icke åtnjöt ett tillräckligt starkt tullskydd.

I detta sammanhang har föreningen påpekat, att de här i landet framställda skinssorter, vid vilkas slutbehandling cellulosalacker användas, för närvarande icke tulltaxerades såsom lackerade skinn (statistiskt nr 661 och 664) utan i stället hänfördes till färgade skinn (statistiskt nr 660 och 663).

Slutligen har föreningen anfört:

Den fördyring av produktionskostnaderna, som skulle bli följden av den föreslagna tullhöjningen, torde icke kunna undgå att inverka på sys-

selsättningsgraden inom ovanläderindustrien. Den ökning av arbetstillfällena inom lackindustrien, som ett genomförande av ett förhöjt tullskydd avsåge att åstadkomma, kunde med andra ord väntas medföra en motsvarande minskning av arbetstillgången inom läderindustrien. Den svenska läderindustrien hade sedan ett antal år tillbaka haft att kämpa med stora svårigheter av olika slag. Det vore därför av så mycket större vikt för densamma, att den icke genom åtgärder av nu ifrågavarande beskaffenhet försattes i en ställning, som i hög grad skulle nedsätta dess konkurrensförmåga gentemot utlandet.

Över nu berörda framställning hava efter remiss yttranden avgivits den 8 mars 1935 av kommerskollegium, som därvid överlämnat yttrande från Sveriges kemiska industrikontor, samt den 15 i samma månad av generaltullstyrelsen.

Sveriges kemiska industrikontor har framhållit, att de av Svenska garveriidkareföreningen påtalade svårigheterna för den inhemska läderindustrien torde kunna undgås genom att alla skinn, överdragna med lack, även cellulosalack, skulle hänföras till lackerade skinn (statistiska nr 661 och 664), vilket även ur rent teknisk synpunkt vore riktigt.

Kommerskollegium, som funnit de av garveriidkareföreningen anförda synpunkterna beaktansvärda, har ansett, att de påtalade olägenheterna för ovanläderindustrien skulle kunna motverkas genom ökat tullskydd jämväl å skinn, som behandlats med cellulosalacker. Sådant ökat tullskydd syntes kollegium lämpligen kunna genomföras på så sätt, att skinn, som överdragits med cellulosalacker, tullbehandlades som lackerade skinn, varigenom desamma, utöver den för skinn av ifrågavarande slag utgående tullen av 65 kronor för skinn i stycken, vägande minst 1 kilogram, respektive 90 kronor för 100 kilogram för skinn i stycken av mindre vikt, komme att påföras en tilläggstull av 85 respektive 110 kronor för 100 kilogram. Kollegium har hemställt, att, därest det ifrågasatta ökade tullskyddet för lacklösningsmedel respektive cellulosalacker genomfördes, jämväl ändring på sätt ovan angivits måtte vidtagas i tulltaxan.

Generaltullstyrelsen har i sitt yttrande inledningsvis erinrat, hurusom det av helt naturliga skäl icke kunde undvikas, att en tulländring beträffande visst varuslag, som — i och för sig eller i bearbetat skick eller såsom i vissa fabrikat ingående bestandsdel — funne användning inom olika tillverkningsgrenar, komme att återverka på dessas tullskydd. Denna omständighet torde emellertid icke böra utgöra hinder för genomförandet av en reglering av tullbestämmelserna, där en sådan befunes av förhållandena påkallad. I den mån en tullhöjning för visst halvfabrikat gjorde tullskyddet för den färdiga varan otillfredsställande, syntes konsekvensen fordra, att även beträffande tullskyddet å den senare en justering av tullskyddet vidtoges.

Styrelsen har därefter med ledning av de av garveriidkareföreningen lämnade uppgifterna rörande förbrukningen av lösningsmedel respektive cellulosalacker beräknat, att en höjning av tullen å dessa produkter med

45 kronor för 100 kilogram skulle medföra en ökning av materialkostnaderna för den svenska garveriindustrien med omkring 50,000 kronor för år. Vidare har styrelsen anfört:

Det hade icke varit möjligt erhålla sådana närmare uppgifter angående tillverkningen av de lädersorter, vid vilkas framställning lösningsmedel och lacker komme till användning, som skulle erfordras för att med säkerhet bedöma, vilken betydelse tullförhöjningarna å nämnda materialier kunde hava för den svenska garveriindustrien. Tullhöjningen torde dock näppeligen kunna motivera en så betydande ökning av tullen å de färdigberedda skinnen — nämligen från 65 till 150 kronor per 100 kilogram för skinn i stycken, vägande minst 1 kilogram, och från 90 till 200 kronor per 100 kilogram för skinn i stycken av mindre vikt — som skulle uppkomma därigenom, att skinn med överdrag av cellulosalack, såsom kommerskollegium ifrågasatt, i tullhänseende jämfördes med lackerade skinn. I detta sammanhang borde tagas i betraktande, att förstnämnda slag av skinn i allmänhet torde utgöras av tjockare kvaliteter med jämförelsevis hög vikt.

Med ledning av importsiffrorna för de senare åren har generaltullstyrelsen konstaterat, att importen av skinn, hänförliga till de rubriker i tulltaxan, som omfatta med cellulosalacker behandlade skinn, sjunkit avsevärt under denna tid, varför de nuvarande tullsatserna syntes hava inneburit ett tillfredsställande skydd för den inhemska tillverkningen. Därest denna tillverkning icke skulle anses tåla vid den minskning av tullskyddet, som genomförandet av den föreslagna tullhöjningen för lösningsmedlen och lackfärgerna skulle innebära, syntes garveriindustriens intressen i nu berörda avseende lämpligen kunna tillgodoses enligt två alternativ, antingen genom viss höjning av tullen å med cellulosalack behandlade skinn eller ock därigenom, att sådana lösningsmedel och lacker, som vore avsedda att användas inom läderindustrien, undantoges från tullförhöjning.

Härom har generaltullstyrelsen framhållit:

Det förstnämnda alternativet förutsatte, att nämnda slag av skinn på ett ur tulltaxeringssynpunkt tillfredsställande sätt kunde åtskiljas från andra. Under den tid, som stått till buds, hade styrelsen icke kunnat erhålla tillräckligt stöd för bedömandet, huruvida detta låte sig göra. Ej heller hade det varit för styrelsen möjligt att fastställa, i vilken grad tullen å med cellulosalack behandlade skinn behövde höjas, för att den föreslagna tullförhöjningen skulle kompenseras. Med hänsyn därtill ansåge styrelsen sig böra förorda det senare av ovan angivna alternativ.

Vid den verkställda utredningen hade emellertid framkommit, att även inom tillverkningen av konstläderpapp och vissa andra slag av papp lösningsmedel och cellulosalacker komme till användning i icke oväsentlig omfattning. I fråga om exportvaror torde konsekvenserna av den föreslagna tullhöjningen visserligen kunna elimineras genom tillämpning av bestämmelserna angående tullrestitution, men det syntes kunna ifrågasättas, huruvida icke med hänsyn till den utländska konkurrensen på vår hemmamarknad jämväl sådana lösningsmedel och lacker, som användas inom papp- och pappersindustrien, borde undantagas från tullförhöjning. Såväl vad läder- som papp- och pappersindustrien beträf-

fade förutsatte detta ett intygsförfarande av det slag, som tillämpades i fråga om andra artiklar, vilka åtnjöte tullindring, då de vore avsedda för viss industriell förbrukning.

Generaltullstyrelsen har slutligen föreslagit, att, vid en eventuell höjning av tullen å under tulltaxenr 215 och 254:2 upptagna lösningsmedel och cellulosalacker, till nämnda nummer måtte fogas en anmärkning med bestämmelse därom, att tullen, under förutsättning att respektive varuslag vore avsedda uteslutande för användning inom läder- eller papp- och pappersindustrierna, skulle utgå med nuvarande belopp.

Storleken av införseln och den inhemska tillverkningen av lösningsmedel för lacker framgår av följande uppgifter:

År	Införsel		Inhemska tillverkning ¹	
	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.
1931	256	344	45	67
1932	289	439	89	134
1933	294	406	195	307
1934	313	403		

Cellulosalacker. Tulltaxenr 254:2 inrymmer andra lacker och lackfärger än sprithaltiga (tulltaxenr 253) och asfaltlacker (tulltaxenr 254:1) med en gemensam tull av 30 kronor för 100 kilogram. Under denna rubrik falla sålunda cellulosalacker (statistiskt nr 583) utan tillsats av sprit. Sprithaltiga cellulosalacker falla däremot under tulltaxenr 253 med en tull av 40 kronor för 100 kilogram.

I de föreliggande motionerna föreslås sådan ändring av ifrågavarande tulltaxenummer, att cellulosalacker, även sprithaltiga, skulle upptagas särskilt för sig med en till 75 kronor för 100 kilogram förhöjd tull. Till stöd härför hava motionärerna framhållit, att den av dem föreslagna höjningen av tullen å lacklösningsmedel innebure en ökad tullbelastning för den inhemska tillverkningen av cellulosalacker, varför denna borde komma i åtnjutande av motsvarande högre tullskydd, ävensom att, på sätt jämväl framhålles i nedan omförmälda, till Kungl. Maj:t ingivna framställning, tillverkningen av cellulosalacker för närvarande syntes i skyddshänseende vara sämre ställd än tillverkningen av oljelacker. Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen nr 162 i första kammaren.

I en den 22 mars 1933 dagtecknad skrift hava Dorch, Bäcksin & C:os Aktiebolag, Aktiebolaget Wilh. Becker och Klint, Bernhardt & Co gjort framställning om höjning av nuvarande tullsats för icke sprithaltiga cel-

¹ Av estrar, avsedda till lösningsmedel.

lulosalacker med minst 20 öre per kilogram. Sökandena hava i sin framställning sammanställt vissa kalkyler, utvisande den rådande ojämnheten i det effektiva tullskyddet å färdiga cellulosalacker och oljelacker, hänförliga till statistiskt nr 584, samt i anslutning därtill anfört bland annat följande:

Av de lämnade uppgifterna framginge, att nettotullskyddet för oljelacker utgjorde 27 kronor för 100 kilogram, vilket kunde betraktas såsom tillfredsställande skydd, under det att nettotullskyddet för cellulosalacker endast uppginge till 6 kronor 30 öre för 100 kilogram. Denna ojämnheten i tullskyddet mellan dessa båda slag av lacker framstode så mycket mer oegentlig vid det förhållandet, att tillverkningsvärdet av en oljelack endast vore tredjedelen av samma värde för cellulosalack. Cellulosalacktillverkningen här i landet hade numera blivit en stor produktionsgren, vilken sysselsatte ett stort antal arbetare och dess produkter vore fullt jämförliga med de utländska. Det vore därför berättigat, att den inhemska industrien på detta område icke bleve sämre ställd än tillverkningen av oljelacker.

Kommerskollegium har den 28 december 1933, efter remiss, avgivit yttrande över framställningen samt därvid åberopat det från Sveriges kemiska industrikontor införskaffade, under nästföregående punkt omförmälda yttrande, däri jämväl frågan om förhöjning av tullen å cellulosalacker berörts.

I detta yttrande har *Sveriges kemiska industrikontor* i nu förevarande avseende framhållit bland annat följande:

Tullen å lösningsmedel för lacker stode i närmaste samband med tullen å färdigfabrikatet cellulosalacker. Det vore inkonsekvent att cellulosalacker och oljelacker skulle draga samma tull, enär cellulosalackerna vore betydligt värdefullare än oljelackerna, vars värde i allmänhet endast torde utgöra en tredjedel av de förras. Cellulosalackerna tillverkades i starkt ökad omfattning och i utmärkta kvaliteter inom landet och funne ständigt nya användningsområden. Den inhemska produktionen förde emellertid en svår kamp med vissa utländska fabrikat, vilka kastades ut i marknaden till underpris. Industrikontoret ansåge det därför nödvändigt, att tullen å cellulosalacker höjdes i samma grad som tullen å lösningsmedlen.

För egen del har *kommerskollegium* till en början erinrat om att 1928 års tullkommitté funnit tillverkningen av cellulosalacker i skyddshänseende vara mindre fördelaktigt ställd än tillverkningen av sprithaltiga lacker och oljelacker. Efter att i yttrandet hava påpekat sambandet mellan tullen å lösningsmedlen för lacker och tullen å färdiga lacker har kollegium framhållit följande:

De av sökandena framlagda kalkylerna över det effektiva tullskyddet å färdiga cellulosalacker och å oljelacker hade icke givit anledning till erinran från kollegii sida. I procent av värdet å cellulosalacker respektive oljelacker utgjorde nettotullskyddet i förra fallet 2.1 och i senare fallet 13.5. Enligt kollegii uppfattning saknades anledning att i skyddstullhänseende ställa cellulosalackerna i sämre ställning än oljelackerna. Framställningen av cellulosalack vore vida mera komplicerad än framställnin-

gen av oljelack och innebure därför åtskilligt högre tillverkningskostnad (oberäknat råvaror) för det förra slaget lacker än för det senare, ett förhållande, som syntes göra en jämkning uppåt i tullskyddet för cellulosalackerna ännu mera berättigad.

Under återopande av sitt under nästföregående punkt omförmälda tillstyrkande av tullförhöjning å lacklösningsmedel har kollegium framlagt vissa kalkyler beträffande tullen å lösningsmedlen och dess inverkan å tullskyddet för lacker, vilka beräkningar grundat sig å olika alternativ i fråga om storleken av tullsatserna för lösningsmedel respektive lacker.

Kollegium har slutligen förordat en tullsats av 75 kronor för 100 kilogram såsom lämplig avvägning av tullskyddet för cellulosalackar vid lika hög tull för lösningsmedlen butylacetat med flera samt hemställt om vidtagande av åtgärd för ett utbrytande av cellulosalackar (statistiskt nr 583) ur tulltaxenr 254:2 med egen tullsats.

Generaltullstyrelsen har i infordrat yttrande den 10 januari 1934 framhållit:

Ej sprithaltiga cellulosalackar fölle nu under nr 254:2 i tulltaxan och droge en tull av 30 kronor för 100 kilogram. Vid en höjning av tullen å dylika lacker enligt kommerskollegii förslag torde sagda tulltaxenummer böra uppdelas i två undernummer, betecknade 254:2 och 254:3 samt omfattande, det förra cellulosalackar och det senare andra lacker än de i föregående nummer särskilt nämnda slagen.

Cellulosalackar, innehållande sprit, hade dittills hänförts till tulltaxenr 253 och sålunda belagts med högre tull än övriga cellulosalackar, nämligen 40 kronor för 100 kilogram. Denna tullsats kunde uppenbarligen icke bibehållas oförändrad för dessa lacker, under det att tullen höjdes till 75 kronor vid nr 254:2, enär den högre tullen då i vissa fall skulle kunna undgås genom inblandning av sprit i varan. Enligt styrelsens mening borde därför den förhöjda tullen vid nr 254:2 drabba jämväl sprithaltiga cellulosalackar. För att uppnå detta erfordrades en mindre ändring av ordalydelsen i nr 253.

I anslutning härtill har generaltullstyrelsen framlagt förslag till författningsbestämmelser.

De inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga, vars uppdrag tidigare berörts, hava haft jämväl nu förevarande spörsmål under övervägande. De sakkunniga hava funnit det angeläget, att tillverkningen av cellulosalackar icke genom ett alltför lågt tullskydd i förhållande till tullbelastningen å råvarorna bleve hämmad i utvecklingen. Genom en tullförhöjning skulle vissa ökade sysselsättningsmöjligheter beredas dels direkt och dels indirekt — genom tillverkning av emballage o. dyl. — men dessutom skulle den svenska lackindustrin erhålla en starkare ställning. De sakkunniga hava för sin del förordat en förhöjning av tullen i enlighet med ämbetsverkens förslag.

Den under nästföregående punkt omförmälda framställningen från

Svenska garveriidkareföreningen har, såsom av den där lämnade redogörelsen framgår, avseende även å cellulosalacker, varför här allenast må hänvisas till redogörelsen i fråga.

Rörande införseln och den inhemska produktionen av cellulosalacker må nedanstående uppgifter anföras:

År	Införsel		Inhemsk tillverkning	
	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.
1931	263	676	481	1,145
1932	192	634	631	1,614
1933	209	694	822	2,107
1934	236	800		

Framställningar till utskottet. I till utskottet ingivna framställningar hava representanter för olika näringsgrenar givit uttryck för allvarliga betänkligheter gent emot de föreslagna tullförhöjningarna för lacklösningsmedel och därav framställda cellulosalacker. Så har från *Svenska garveriidkareföreningen* inkommit en skrift av enahanda innehåll som den ovan återgivna, till handelsdepartementet ingivna. Vidare hava *Aktiebolaget Nol-Tingstad*, *Alstermo Bruks Aktiebolag* samt *Aktiebolaget Tidån* i särskilda skrivelser uttryckt farhågor för att de ifrågasatta tullförhöjningarna skulle inverka hämmande på avsättningen såväl här i landet som å exportmarknaden av dessa företags tillverkningar av konstläderpapp och annan med cellulosalack ytbehandlad papp och konstläder. Vidare hava dels *Dorch, Bäcksin & C:os Aktiebolag* och *Oscar Bäcksin's Aktiebolag*, dels *Färg- och Ferniss Fabriks Aktiebolaget*, dels ock *Klint, Bernhardt & Co* samt tre andra firmor inom färgbranschen i särskilda skrivelser samstämmigt uttalat betänkligheter mot genomförandet av den föreslagna tullhöjningen å cellulosalacker, vilken komme att drabba olika förbrukare, som redan nu kämpade med ekonomiska svårigheter. Slutligen har en representant för *Skånska Ättikfabriken Aktiebolags* försäljning av lösningsmedel i en till utskottet ingiven promemoria utvecklat sina synpunkter på den inhemska tillverkningen och importen av lacklösningsmedel och cellulosalacker.

Utskottet.

Såsom framgår av de till utskottet inkomna framställningarna skulle ett ökat tullskydd för lacklösningsmedel nödvändiggöra en höjning av tullskyddet för cellulosalacker. En dylik åtgärd är ägnad att ingiva betänkligheter ej minst med hänsyn till behovet av införsel av dylika lacker i vissa kvaliteter för särskilda ändamål. Det är vidare tydligt, att vid genomförandet av en höjd tull å lösningsmedel och lacker svårigheter möta att på ett rättvist sätt avväga den kompensation för tullförhöjningen, som i form av ökat tullskydd borde beredas

de industrier, vilka för sina tillverkningar använda dessa förbrukningsartiklar. Generaltullstyrelsen har i sitt ovan återgivna utlåtande (sid. 8—9) anvisat möjligheten att från tullförhöjning undantaga de lösningsmedel och lacker, som användas av vissa större förbrukare. Inom andra områden saknas visserligen icke i gällande tulltaxa exempel på sådan undantagslagstiftning, men enligt utskottets uppfattning bör en dylik utväg anlitas endast om alldeles särskilda skäl föreligga. I förevarande fall skulle vid genomförandet av generaltullstyrelsens förslag vissa industrier med avseende å priset på en viktig förbrukningsartikel komma i mycket olika ställning.

Av de ovan anförda siffrorna framgår, att den inhemska tillverkningen på förevarande område under senare år ökat eller från år 1931 till år 1933 vad angår lacklösningsmedel från 45 till 195 ton och ifråga om cellulosalacker från 481 till 822 ton. Tillverkningen och därmed sysselsättningsmöjligheterna ha sålunda visat stigande tendens även under nu rådande tullförhållanden. I detta sammanhang bör jämväl uppmärksammas, att under nämnda år införseln av lacklösningsmedel icke företett någon mera betydande stegring och införseln av cellulosalacker minskats.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då genomförandet av de föreslagna tullförhöjningarna icke torde kunna undgå att få menliga återverkningar för viktiga grenar av inhemsk industri, har utskottet icke ansett skäl föreligga att under förhandenvarande förhållanden tillstyrka åtgärder i motionernas syfte. Utskottet hemställer därför,

att de likalydande motionerna I:162 av herr Wohlin m. fl. samt II:316 av herrar Björck i Kristianstad och Björklund, om höjning av tullsatserna å vissa för lacker avsedda lösningsmedel m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1935.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Björnsson, Jönsson, Larson i Lerdala, friherre Lagerfelt, Lövgren i Boden, Björklund, Olsson i Ramsta, Hjalmarsson, Sjödahl, Löfvander, Berg i Karlskrona, Werner i Hultsfred, Johansson i Krogstorp, Heiding, Hagberg i Malmö, Hällgren, Nilsson i Karlstad och Persson i Undersvik.
